

---

nyAsatilakam

న్యఱసతిలకమ్

Document Information

Text title : Nyasa Tilakam

File name : nyAsatilakam.itx

Category : major_works, vedAnta-deshika, vedanta

Location : doc_z_misc_major_works

Author : VedAnta Deshika

Transliterated by : Vikram Bhaskaran vikram85.iyer at gmail.com

Proofread by : Vikram Bhaskaran vikram85.iyer at gmail.com, NA

Latest update : May 17, 2018

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 17, 2024

sanskritdocuments.org

న్యాయసతిలకమ్

శ్రీమతే నిగమాస్తమహాదేశికాయ నమః ।
శ్రీమాన్ వేంకటనాథార్యః కవితార్కికకేసరీ ।
వేదాంతాచార్యవర్యో మే సన్నిధంతాం సదా హృది ॥
గురుభ్యస్తద్గురుభ్యశ్చ నమోవాకమధీమహే ।
వృణీమహే చ తత్రాద్యౌ దమ్పతీ జగతాం పతీ ॥ ౧॥
ప్రాయః ప్రపదనే పుంసాం పౌనఃపున్యం నివారయన్ ।
హస్తః శ్రీరఙ్గభర్తృర్మామవ్యాదభయ ముద్రితః ॥ ౨॥
అనాదేర్నిఃసీమ్నో దురితజలధేర్యన్నిరూపమం
విదుః ప్రాయశ్చిత్తం యదురఘుధురీణాశయవిదః ।
తదారమ్భే తస్యా గిరమవదధానేన మనసా
ప్రపద్యే తామేకాం శ్రియమఖిలనాథస్య మహిషీమ్ ॥ ౩॥
మహేన్యాయాగ్నావిష్ణుప్రభృతిషు మహత్త్వప్రభృతివత్
ప్రపత్తవ్యే తత్త్వే పరిణమితవైశిష్ట్యవిభవామ్ ।
అధృష్యత్వం ధూత్వా కమితురభిగమ్యత్వజనసిం
శ్రియం శీతాపాఙ్గామహమశరణో యామి శరణమ్ ॥ ౪॥
స్వతఃసిద్ధ శ్రీమానమితగుణభూమా కరుణయా
విధాయ బ్రహ్మాదీన్వితరతి నిజాదేశమపి యః ।
ప్రపత్త్యా సాక్షాద్వా భజన శిరసా వాఽపి సులభం
ముముక్షుర్దేవేశం తమహమధిగచ్ఛామి శరణమ్ ॥ ౫॥
వృన్దాని యః స్వవశయన్వ్రజసున్దరీణామ్
వృన్దావనాన్తరభువాం సులభో బభూవ ।
శ్రీమానశేషజనసంక్లహణాయ శేతే
రణ్ణే భుజుగళయనే స మహాభుజుః ॥ ౬॥
రణ్ణోస్తీర్ణభుజుగళుగళవవపుఃపర్యక్రవర్యం గతౌ

సర్గస్థిత్యవసానకేలిరసికౌ తౌ దమ్పతీ నః పతీ ।
నాభీపఙ్కజశాయినః శ్రుతిసుఖైరన్యోన్యబద్ధస్మితౌ
డిమ్భస్యామ్బుజసమ్భవస్య వచనైరోస్తత్సదిత్యాదిభిః ॥ ౭॥

ఘనకరుణారసౌఘభరితాం పరితాపహరాం
నయనమహాశ్చటాం మయి తరఙ్గయ రఙ్గపతే ।
దురితహతాశనస్ఫురితదుర్దమదుఃఖ మషీ-
మలినతవిశ్వసౌధదురపహ్నావవర్ణసుధామ్ ॥ ౮॥

దుర్మోచోద్భటకర్మకోటినిబిడోఽప్యాదేశవశ్యః కృతః
బాహైర్మైర్వైవ విమోహితోఽస్మి కుద్దశాం పక్షైర్ను విక్షోభితః ।
యో మాహానసికో మహాన్యతిపతేర్నీతశ్చ తత్పాత్రజాన్
ఆచార్యానితి రఙ్గధుర్య మయి తే స్వల్పావశిష్టో భః ॥ ౯॥

ఆర్ద్రేష్వాశుఫలా తదన్యవిషయేఽప్యుచ్చిన్నదేహాన్తరా
వహ్స్విదేరనపేక్షణాత్తనుభృతాం సత్యాదివద్యావిపి ।
శ్రీరఙ్గేశ్వర యావదాత్మనియతత్వత్పారతన్త్రయోచితా
త్వయ్యేవ త్వదుపాయధీరపిహితస్వోపాయభావాఽస్తు మే ॥ ౧౦॥

త్వయ్యాచార్యైవినిహితభరాస్తావకా రఙ్గనాథ
త్వత్కైర్ఙ్గర్యప్రవణమనసస్త్యద్గుణాస్వాదమత్తాః ।
త్వయ్యేకస్మిన్నపి విజహతో ముక్తవత్సాధనత్వం
త్వచేషత్వస్వరసరసికాః సూరయో మే స్వదస్తామ్ ॥ ౧౧॥

కల్పస్తోమేఽప్యపాస్తత్వదితరగతయోఽశక్తిభక్తిభూమ్నా
రఙ్గేశ ప్రాతికూల్యక్షరణపరిణమన్నిర్విఘాతానుకూల్యాః ।
త్రాతారం త్యామభేద్వాచ్ఛరణవరణతో నాథ నిర్విఘ్నయన్తః
త్వన్నిక్షిప్తాత్మరక్షాం ప్రతి రభసజషః స్వప్రవృత్తిం త్యజన్తి ॥ ౧౨॥

త్యక్తోపాయవ్యపాయాంస్తదుభయకరణే సత్రపాన్యానుతాపాన్
భూయోఽపి త్వత్ప్రపత్త్యా ప్రశమితకలుషాన్తస్త సర్వంసహస్త్యమ్ ।
రఙ్గేన్ న్యాసాన్తరఙ్గాఖిలజనహితాగోచరత్వన్నిదేశ-
ప్రీతిప్రాప్తస్వవర్ణాశ్రమశుభచరితాన్వాసి ధన్యాననన్యాన్ ॥ ౧౩॥

శోకాస్పదాంశమధనః శ్రయతాం భవాభౌ
రాగాస్పదాంశసహజం న రుణత్పి దుఃఖమ్ ।

నో చేదమీ జగతి రజ్జధురీణ భూయః

క్షోదిష్టభోగరసికాస్తవ న స్మరేయుః ॥ ౧౪॥

హేతువైధే విమర్శే భజనవదితరత్ కిం త్వనుష్ఠానకాఠే

వేద్యత్వద్భూపభేదో వివిధ ఇహ స తూపాయాన్యనపేక్షా ।

రజ్జన్వారబ్ధభక్తాత్ఫలమధికమనావృత్తిరుక్తేష్టివన్యూత్

నానా శబ్దాదిభేదాత్ప్రపదనభజనే సూచితే సూత్రకారైః ॥ ౧౫॥

భక్తౌ రజ్జపతే యథా ఖలు పశుచ్ఛాగాదివత్వేదన-

ధ్యానోపాసనదర్శనాదివచసామిచ్ఛన్వభిన్నార్థతామ్ ।

వ్యక్త్యైక్యాచ్ఛరణాగతిప్రపదనత్యాగాత్మనిక్షేపణ-

న్యాసాద్యేషు తథైవ తన్త్రనిపుణైః పర్యాయతా స్మర్యతే ॥ ౧౬॥

విశ్వాసాయాసభూమ్నోర్మ్యసనభజనయోగ్గౌరవే కో విశేషః

తతస్థద్భావేఽపి ధర్మాన్తర ఇవ ఘటతే కర్తృభేదాద్వికల్పః ।

తద్భేదో రజ్జశాయినైతరగతితాద్యుత్థశోకాతిరేకాత్

సద్విద్యాదౌ వికల్పస్త్వభిమతిభిదయా తేన తత్రైకరాశ్యమ్ ॥ ౧౭॥

ధ్రువమధికృతిభేదాద్కర్మవత్త్రజ్జశాయినీ

ఫలతి ఫలమనేకం త్వత్పదే భక్తిరేకా ।

శరణవరణవాణీ సర్వహేతుస్తథాఽసౌ

కృపణభజననిష్ఠా బుద్ధిదౌర్బల్యకాష్ఠా ॥ ౧౮॥

కర్తవ్యం సకృదేవ హన్త కలుషం సర్వం తతో నశ్యతి

బ్రహ్మేశాదిసుదుర్లభం పదమపి ప్రాప్యం మయా ద్రాగితి ।

విశ్వాసప్రతిబంధిచిన్తనమిదం పర్యస్యతి న్యస్యతాం

రజ్జాధీశ రమాపతిత్వసుభగం నారాయణత్వం తవ ॥ ౧౯॥

ధీకర్మభక్తిరహితస్య కదాఽప్యశక్త్యా

రజ్జేశ భావకలుషప్రణతిద్వయోక్తేః ।

మన్యే బలం ప్రబలదుష్కృతశాలినో మే

త్వన్మూలదేశికకటాక్షనిపాతమాద్యమ్ ॥ ౨౦॥

అన్తోఽనన్తగ్రహణవశగో యాతి రజ్జేశ యద్వత్

పఙ్క్తౌర్నాకాకుహరనిహితో నీయతే నావికేన ।

భుక్త్యై భోగానవిదితన్మపః నేవకస్యార్భకాదిః

త్వత్సమ్ప్రాప్తౌ ప్రభవతి తథా దేశికో మే దయాళుః ॥ ౨౧ ॥

ఉక్త్యా ధనఙ్గాయవిభీషణలక్ష్యయా తే
ప్రత్యాయ్య లక్షణమునేర్భవతా వితీర్ణమ్ ।
శ్రుత్వా వరం తదనుబంధమదావలిప్తే
నిత్యం ప్రసీద భగవన్మయి రఙ్గానాథ ॥ ౨౨ ॥

సక్పదపి వినతానాం సర్వదే సర్వదేహిని
ఉపనిషదభిధేయే భాగధేయే విధేయే ।
విరమతి న కదాచిన్మోహతో హా హతోఽహం
విషమవిషయచింతామేదురా మే దురాశా ॥ ౨౩ ॥

యావజ్జీవం జగతి నియతం దేహయాత్రా భవితీ
త్యక్తైః సర్వే త్రిచతురదినగ్గానభోగా నభోగాః ।
దత్తే రఙ్గీ నిజమపి పదం దేశికాదేశకాక్షీ
కిం తే చిన్తే పరమభిమతం ఖిద్యనే యత్ పునస్త్యై ॥ ౨౪ ॥

అపి ముహురపరాధైరప్రకమ్ప్యనుకమ్పే
వహతి మహతి యోగ క్షేమ వృన్దం ముకున్దే ।
మదకలుషమసిషావజ్రలేపావలేపాన్
అణుగుణయితుమీహే న ప్రభూసప్రభూతాన్ ॥ ౨౫ ॥

మాతర్భారతి ముఞ్చ మానుషచటూన్హే దేహ లబ్ధైరలం
లుబ్ధద్వారదురాసికాపరిభవైస్తోషం జషేథా మనః ।
వాచః సీమని రఙ్గధామని మహాన్దోన్నమదూభమని
స్వామిన్యాత్మని వేగ్గఢేశ్వరకవేః స్వేనార్పితోఽయం భరః ॥ ౨౬ ॥

దాస్యం లాస్యవతాఽనుమత్య మనసా రఙ్గేశ్వర త్వత్పదే
నిత్యం కిక్కిరవాణ్యహం న తు పునః కుర్యాం కదర్యాశ్రయామ్ ।
మీలచ్చక్షుషి వేల్లితభ్రుణి ముహుర్ధత్తావమానాక్షరే
భీమే కస్యచిదాధ్యకస్య వదనే భిక్షావిలక్షాం ద్దశమ్ ॥ ౨౭ ॥

త్వయ్యేకాఙ్చలికిక్కిరే తనుభృతాం నిర్వాఙ్జనసర్వంసహే
కల్యాణాత్మని రఙ్గానాథ కమలాకాన్తే ముకున్దే స్థితే ।
స్వామిన్వాహి దయస్వ దేవ కుశలినీవ ప్రభో భావయేతి
ఆలాపానవలేపిషు ప్రలపితుం జిహ్వాతి జిహ్వా మమ ॥ ౨౮ ॥

త్వయి సతి రక్తధుర్య శరణాగతకామదుధే
నిరుపధికప్రవాహకరుణాపరిణాహవతి ।
పరిమితదేశకాలఫలదాన్ఫలదాకృతికాన్
కథమధికుర్మహే విధిశివప్రముఖానముఖాన్ ॥ ౨౯ ॥

ఓమిత్వభ్యుపగమ్య రక్తనృపతేననోఽచితాం శేషతాం
స్యాత్స్యాదిమయీమపోహ్య మహతీమాద్యామవిద్యాస్థితిమ్ ।
నిత్యాసజ్ఞ్యవిసీమభూతిగుణయోర్యామానాయాసతః
సేవాసమ్పదమింద్రిశ యువయోరైకాన్తికాత్వన్తికీమ్ ॥ ౩౦ ॥

ఆచార్యాద్రక్తధుర్య ద్వయసమధిగమే లబ్ధసత్తం తదాత్వే
విశ్లేష్టాశ్లేష్టపూర్వోత్తరదురితభరం యాపితారబ్ధదేహమ్ ।
సీతం త్వత్కైస్త్యయా వా నిరవధికదయోద్భూతబోధాదిరూపం
త్వద్భేదైకస్వభోగం దయితమనుచరం త్వత్కృతే మాం కురుష్య ॥ ౩౧ ॥

విధానాం రక్షేశాదధిగతవతో వేజ్జటకవేః
స్ఫురద్వర్ణం వక్త్రే పరికలయతాం న్యాయసతిలకమ్ ।
ఇహాముత్రాప్యేష ప్రణతజనచింతామణిగిరిః
స్వపర్యజ్కే నేవాం దిశతి ఫణిపర్యజ్కరసికః ॥ ౩౨ ॥
ఇతి వేదాన్తదేశికవిరచితం న్యాయసతిలకం సమ్పూర్ణమ్ ।

nyAsa tilakam (864 to 895)

This and the following two stotras deal with nyAsa or zaraNAgati and are supplementary and complementary to zaraNAgati dIpika ante. nyAsa tilakam, the name given by the author to it shows the importance that he himself attached to this work. (tilakam—prominent jewel or other article beautifying a person.) It consists of 32 shlokas couched in various metres from anuShTubh with eight syllables in a quarter to sragdharA [twenty-one to a quarter].

The Deity in whose praise this Stotra has been sung is Lord ra NganAtha of shrIrangam at whose Feet AchArya rAmAnuja performed prapatti in zaraNAgati gadyam. shlokas 866 and 867 refer to shrI-prapatti which comes first, shloka 885 makes pointed reference to the special assurances given by Lord ra NganAtha to rAmAnuja about the certainty of

protection to zaraNAgatas. For these and other reasons this stotra has been taken to be an elucidation of that gadya in addition to its being an embellishment thereof in padya [Poetry].

Several doubts that are likely to assail us about the efficacy and potency of prapatti are mentioned, and at once dispelled by cogent and irrefutable data. shloka 882 deals with the obstacles to MahAvizvAsa and how to remove them. In 877 a very intricate problem is very successfully tackled, viz hopes of a glorious life in future held out to one wallowing in misery here. shlokas 883 and 884 stress the value of the blessing of an AchArya as the only panacea for wavering minds, and how an AchArya can procure to us benefits beyond us.

Towards the end, this stotra contains more than the usual measure of personal touches and introspective exclams. The poet addresses his fickle and vacillating mind in shloka 887 and in shloka 889 informs his speech, body and mind that ve NkaTeshha kavi is now a prapanna at the lovely feet of Lord ra NghanAtha and asks them not to play their old pranks with him any longer. The Stotra winds up with a prayer to be made the recipient of the highly coveted title of "Servant of the Lord and His shrI."

The importance of nyAsa tilakam can also be gathered from another fact. This is the only stotra for which svAmI deshika's son and disciple, kumAra varadAchArya, has furnished a commentary in Sanskrit.

Encoded and proofread by Vikram Bhaskaran vikram85.iyer at gmail.com, NA

---

nyAsatilakam

pdf was typeset on August 17, 2024

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

